

Könny csak az italom...

Ötven éve halt meg Seress Rezső, a leghíresebb magyar dal, a Szomorú vasárnap szerzője

Kevés olyan magyar dal született eddig, amelyet világszerte ismert előadók buzgón dolgoztak volna fel. A Szomorú vasárnap azonban az 1930–40-es években nemcsak Európán, de Amerikán is végigsöpört. Meghallgatása után tucatnyian vetettek véget önként életüknek.

Ötven éve hunyt el Seress Rezső, az idén nyolcvanhárom éves Szomorú vasárnap című sláger zeneszerzője. Egyszerű a dallam: csak egy szimpla C-moll hármashangzat az alapja, és mégis, különböző felmérések szerint Seress legmelankolikusabb szerzeményét ugyanannyian ismerik a világon, mint a Rubik-kockát vagy Puskás Öcsi nevét.

A zeneszerző 1889-ben született és 1968-ban halt meg, így könnyedén beleszóhathat leghíresebb dalába a 20. századi magyar történelem minden szomorúságát – csupán tapasztalatból. Korábban olyan városi népdallá vált könnyed dalokkal vált híressé, mint a Szeressük egymást, gyerekek! vagy a Még egy éjszaka. Többnyire egyik-napról a másikra élt. 1935-ben kereste fel Jávor László költő, újságíró, hogy írt egy verset Szomorú vasárnap címmel, lenne-e kedve megzenésíteni.

Az öngyilkosok himnusza

Seress el is vállalta, a kotta akkor még különösebb visszhang nélkül jelent meg. A muzsikusként egy idő után

szinte már meg is feledkezett a daltól, amikor egy újsághírben megjelent, hogy egy cseléd lány öngyilkos lett, a kezében a Szomorú vasárnap kottáját találták. Egy hét múlva Lédig László pénzügyminisztériumi tanácsos szíven lőtte magát egy taxiban, a búcsúlevele mellett pedig ugyanannak a dalnak a kottája hevert. A magyar sajtó gyilkos slágerként kezdte emlegetni a művet, ezután már svájci, olasz, amerikai lapokban is írtak róla, mint az öngyilkosok himnuszáról. Jávor László már-már depresszióssá vált attól, hogy szavai ekkora hatást váltottak ki.

1935 őszén a párizsi Olympia koncertterem színpadán énekeltek, 1936-ban pedig Amerikában is slágerre vált olyan népszerű előadók feldolgozásában, mint Louis Armstrong, Billie Holiday vagy Frank Sinatra. Magyarországon többek között Karády Katalin előadásában vált feledhetetlenné. A dal sikerei ellenére Seress Magyarországon nyomorgott, zsidó származása miatt egyre kevesebb helyen léphetett fel. A feldolgozásoknak köszönhetően egy amerikai bankban több mint 300

Szomorú véget ért a magyar zeneszerző élete Budapesten

ezer dollár szerzői jogdíj várt rá, de mivel Magyarország háborús jóvá-tétellel tartozott a második világháború okán, ezért nem tudták elküldeni a pénzt, neki kellett volna érte kiutaznia. Máiig nem tudják pon-

tosan, miért nem ment el a pénzért, állítólag félt a repüléstől. Seress dalait aztán 1949 után betiltották, az 50–60-as években a rock és beat térnyerésének köszönhetően már senki sem volt kíváncsi szerzeményeire.

Koldusszegényen üldögélve aprócska lakásában naponta végighallgatta a híres dallam többtucat felvételét különböző nyelveken, majd 79 évesen leugrott a lakása erkélyéről. Bár a zuhanást túlélte, a kórházban megfojtotta magát azzal a dróttal, amivel a begipszelt lábát emelték fel.

Szenzációhajhász örökség

A kortörténeteszek tipikus magyar sorsként emlegetik az övét: egy elszegényedett, hazáját elhagyni nem akaró, tehetséges ember életútját. Mára kiderült, a dal hatására elkövetett tucatnyi öngyilkosságnak fele csak a korabeli külföldi média szenzációhajhász fogása volt, több sajtóforrás szerint mintegy húsz eset történt a harmincas években. Az azonban mindenképpen bulvárfogás, hogy százak ugrottak a Dunába a dal meghallgatása és megértése után. A Szomorú vasárnap szövegét a múlt században számos nyelvre lefordították: az angol mellett ismert sláger volt többek között a kínaiak, a franciák, a dánok körében is. Akkordjait Steven Spielberg leghíresebb filmjében, a Schindler listájában többször is felfedezhetjük, de számos, a 2010-es években készült tévésorozatban is felcsendül, ugyanakkor több filmet is ihletett, köztük a német-magyar koprodukcióban készült Szomorú vasárnap/ Ein Lied von Liebe und Tod című drámát.

KÁDÁR HANGA

REKLÁM

IX. KOLOZSVÁRI MAGYAR NAPOK
2018. AUGUSZTUS 19–26.

100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR

DEMJÉN FERENC RÚZSA MAGDI

RÉVÉSZ SÁNDOR – ZÁVODI JÁNOS: PIRAMIS ÉVEK

LOVASI '18 KERESZTES ILDIKÓ

BAGOSSY BROTHERS COMPANY KNOCK OUT

SZABÓ BALÁZS BANDÁJA THE CARBONFOOLS

BOHEMIAN BETYARS METROPOL GROUP ISZKIRI

EURÓPA KIADÓ OPERETT GROUP PROJEKT BARICZ

...ÉS SOKAN MÁSON

WWW.MAGYARNAPOK.RO